

Paulo remimombe'ukwe Tito pegwarā epístola de Paulo a Tito

Paulo omondo kwatia Tito pegwarā

¹⁻⁴ Nde katu Tito, xe ra'y tee-rami, ereiko xe-vy. Hesu Cristo-rehe peteñxa jajerovia-gwi ojoe'ýi voi nhande. Xe Paulo amondo-ta nde-vy xe nhe'ë kwatia-rehe. Xe Nhandejáry rembigwái va'e, Hesu Cristo remimondo va'e ave. Aipota ojeroviave hese he'yirā Nhandejáry oiporavo va'ekwe gwive. Aipota oikwaa poräve anhetegwa va'e Nhandejáry re'ýi rekorā. Nhandejáry nhane moingove meme va'e ondice. Upe va'e nhe'ë-rehe ajerovia voi. Upéa-gwi ajapo inhe'ë.

Yma va'ekwe, “Amoingove va'erā íxupe oiko hagwā xe ndive opa e'ý rehevē” he'i va'ekwe nhande-rehe Nhandejáry. Ha'e ijapu e'ý rehevē he'i upéixa. Nde'i reíry voi. Áy oikwaa uka-ma katu nhande-vy yma he'i va'ekwe nhane renonderā mombe'u-vy. Hi'óra-py oikwaa uka-ma nhande-vy. Ombou va'ekwe inhe'ë oikwaa uka-vy nhande-vy. Ko'ã nhe'ë, “Emombe'u katu, Paulo” he'i va'ekwe xe-vy Nhandejáry. Omombe'u uka va'ekwe xe-vy xe remimombe'urā Nhandejáry nhane resende-haty. Upéa-gwi ajapo joty inhe'ë.

Amondo-ta nde-vy Tito xe nhe'ë kwatia-rehe. Tande rexakwaa rei katu Nhandejáry Nhande Ru, Nhandejáry Hesu Cristo ave. Tane mbopy'agwapy ave katu.

*Paulo oipota Tito omoingo Hesu reroviah
rerekwarā
(1 Tm 3.1-7)*

⁵ Aipota erejapo ãy xe ajapo e'ŷ va'ekwe. Upéa-rehe oroheja kuri Creta yvy y mbyte-py oĩ va'e-py. Emoingo tetā tetā-rupi Hesu reroviah rerekwarā. Emoingo ingo katu íxupe xe nde-vy ha'e hagwera-rami.

⁶ Heko porā va'e emoingo herekwarā. Imandu'a porā meme hese va'e emoingo herekwarā. Hem-bireko reta e'ŷ va'e peteĩ voi hembireko va'e. Ta'y kwéry, tajýry kwéry ave ojerovia-ma ave Hesu Cristo-rehe va'e. Upeixagwa mante emoingo herekwarā. Oĩ gwembireko ndive e'ŷ oiko va'e. Oĩ naimba'ereroviáiry va'e ta'ýry. Oĩ ta'ýry nohendúi va'e inhe'ẽ, ojapose va'e rei ojapo va'e. Oĩ heta imandu'a vai va'e ta'ýry-rehe. Ani upeixagwa eremoingo teĩ Hesu reroviah rerekwarā ramo.

⁷ Ha herekwa Nhandejáry nhe'ẽ-py ae onhangareko Hesu reroviah-rehe. Upéa-gwi imandu'a porā hese va'e ae katu emoingo herekwarā. Oĩ ha'e seve oiko va'e, ipoxy pya'e a'e va'e, oka'u va'e, oporonupā va'e, oipotave tave rei ojéupe gwarā pirapire va'e. Ani upeixagwa eremoingo teĩ Hesu reroviah rerekwarā ramo.

⁸ Onhomogwahē uka porā rei va'e-pe ae katu emoingo herekwarā. Oĩ ave gwī enterove va'e ndive ipy'a porā va'e, inhakā porā va'e, tekoharupi oiko va'e, Nhandejáry-pe omboete va'e, ójehe ipu'aka va'e. Upeixagwa heko porā va'e-pe ae katu emoingo herekwarā.

⁹ Togwerovia porā anhetegwa va'e nhe'ẽ ojehesa rerova e'ŷ reheve. Nhambo'e hagwe-

rami, togwerovia joty omombe'u hagwā anhetegwa va'e Hesu reroviah-a-pe omokyre'ŷ hagwā. Onhe'ẽ mbojevy va'e-pe, "Neremombe'u porāi" he'i va'erā. Upeixagwa ogwerovia tee va'e emoingo katu herekwarā.

10 Oĩ heta inhe'ẽngendu e'ŷ va'e. Onhe'ẽ rei oporombotavy-vy. Upéixa heta oĩ judeu reko-rupi oiko vyteri va'e, "Penhepirekyfī uka katu" he'i va'e.

11 Upeixagwa-pe, "Anive erehekombo'e rei teĩ ereiko-vy" ere ae katu íxupe. Omokirirī hagwā inhe'ẽ rei rei va'e-pe emoingo katu Hesu reroviah-a-rerekwarā. Gwī oporombotavy va'e ohesa rerova uka oiko-vy ójehe hóga-py oĩ va'e gwive. Ohekombo'e rei-vy ohesa rerova uka ójehe. Oipota ójehe gwarā pirapire oporombotavy-vy. Upeixagwa-pe tomokirirī katu íxupe.

12 He'i araka'e hese hi'arandu va'e Creta yvy pygwa:

"Ijapu meme Creta yvy pygwa" he'i. "Mymba poxy-rami oiko va'e. Ipituva ramo jepe, okaruse joty"

he'i araka'e oyvy pygwa-rehe Creta yvy pygwa-rehe.

13 Anhetegwa voi upe hi'arandu va'e remimombe'ukwe. Upéa-gwi emandari ndari katu oporombo'e rei va'e-pe: "Anive erembo'e vai rei teĩ" ere ae íxupe. "Togwerovia porā ae anhetegwa va'e nhe'ẽ porā" ere íxupe.

14 "Tapehendu e'ŷ katu judeu kwéry remimombe'u rei. Teko rei remimombe'u ave tapehendu e'ŷ katu. Anhetegwa nhe'ẽ porā ae katu pehendu" ere íxupe kwéry.

¹⁵ Oĩ ipy'a potĩ va'e. Ndaipóri imongy'aharã. Oĩ ave ipy'a ky'a va'e, Nhandejáry-rehe ojerovia e'ý va'e. Hembiapo porãse mo'ã oiko-vy, ha ojejavy joty oiko-vy, onhemongy'a rei joty oiko-vy. Ipy'a ky'a vaive ive oho-vy. Upéa-gwi, "Anive erehekomb'o'e rei teĩ" ere oporombo'e rei va'e-pe. Ha'e kwéry ipy'a vai. Hembiapo vai ramo jepe, notĩ kwaái joty okwa-vy.

¹⁶ "Oroheko kwaa-ma Nhandejáry-pe" he'i rei ójehe hikwái. Ha jahexa kwaa ramo katu hese, jaikwaa voi hekoha. "Ndohekokaáiry nipo ra'e Nhandejáry-pe" ja'e hese. Nhandejáry rembijohu vai ojapo, nohenduséiry inhe'ẽ. Ha iporã va'e katu ndojaposéi voi. Upéa-gwi, "Anive erehekomb'o'e rei" ere íxupe.

2

Paulo oipota Tito ohekomb'o'e porã Hesu reroviah-a-pe

¹ Ha nde ae katu ehekomb'o'e porã Hesu reroviah-a-pe. "Pehendu katu anhetegwa nhe'ẽ tekoha-rupi peiko-vy" ere íxupe.

² Ha ituja va'e kwéry katu: "Ani peka'u teĩ peiko-vy" ere íxupe kwéry. "Penhemboete uka pende rapixa kwéry-pe. Ójehe ipu'aka va'e-rami peiko katu. Perovia porã katu anhetegwa nhe'ẽ. Pejohayhu tee katu peiko-vy. Pejererekko asy jave pekirirĩ joty katu peiko-vy" ere íxupe kwéry erenhemonhe'ẽ-vy.

³ Upéixa ave igwaigwĩ va'e kwéry-pe enhemonhe'ẽ katu: "Nhandejáry irũ reko-rupima peiko katu" ere íxupe. "Ani erenhe'ẽ rei rei

teĩ nde rapixa-rehe. Ani ereka'u teĩ. Ereka'u ramo, ipu'aka va'erã opaixagwa rei nde-rehe. Ehekombo'e porã ae katu nde rapixa-pe" ere igwaigwĩ va'e kwéry-pe.

4 "Tekoha-rupi peiko pehekombo'e porã hagwã kunha omenda ramo va'e-pe. Kunha omenda ramo va'e tohayhu oména kwéry-pe. Tohayhu ave omemby kwéry-pe ave.

5 Toiko ójehe ipu'aka va'e-rami. Ojoeko-rupi porã toiko ome ndive hekopotĩ-vy. Topyta gwóga-py, tonhangarekoomba'apo-vy. Taipy'a porã. Ome nhe'ẽ-rupi toiko. Tekoha-rupi toiko kunhagwe pono omonhe'ẽ vai uka Nhandejáry nhe'ẽ-rehe gwapixa kwéry" ere gwaigwĩ kwéry-pe.

6 Upéixa ete kwimba'e kwéry ipyahu va'e-pe ave enhemonhe'ẽ katu: "Ójehe ipu'aka va'e-rami, peiko katu" ere íxupe.

7 Ha nde ejehexa uka porã íxupe, nde reko-rami oiko hagwã kwimba'e kwéry ipyahu va'e. Ere-hekombo'e jave, ani erehekombo'e rei teĩ. Enhemoete uka katu íxupe kwéry.

8 Anhetegwa va'e emombe'u íxupe. Peteĩxa emombe'u porã meme katu. Aipo ramo ne nhe'ẽ ombojeyvy va'erâgwe nane nhe'ẽ mbojeyví va'erã. Otĩ va'erã ne nhe'ẽ mbojeyvy-ta mo'ã va'ekwe.

9 Ha onhemomba'apo uka va'e-pe enhemonhe'ẽ katu: "Pehendu meme katu nde járy nhe'ẽ" ere íxupe. "Oipota va'e gwive ejapo katu íxupe. Imbovy'a-vy ejapo íxupe. Ani erembohovái teĩ íxupe eremboete e'ŷ-vy.

10 Ani eremonda íxugwi. Ejehexa uka porã ae katu íxupe. Embojerovia uka katu íxupe ndéjehe.

Aipo ramo peteīxa peiko meme katu ojehexa uka porā hagwā Nhandejáry rekoha, ojohu porā hagwā pende rexaháry Nhandejáry nhane resendehaty rehewa nhe'ẽ" ere íxupe.

11 Nhandejáry nhande rexakwaa reihaty oikwaa uka-ma nhande-vy gwekoha nhande kwéry kente kwéry-pe nhane resende hagwā. Upéa-gwi, "Enterove va'e resa-py peiko porā katu Nhandejáry-pe pemboete-vy" ere upé pygwa-pe.

12-13 Upéixa nhande resendeha ramo oiko-gwi, "Anive erejapo xe aipota e'ŷ va'e, ani erejapo nde erejapose va'e rei" he'i nhande-vy Nhandejáry nhande poriahuverekohaty. Ko yvy-py jaiko jave, iporā ae nhande pu'aka nhandéjehe. Iporā jaiko nhande rekoha jajejavý e'ŷ reheve Nhandejáry mbovy'a-vy, nhaha'arõ-vy íxupe. Nhandejáry Hesu Cristo ou tee jevy va'erã nhande rovasaharã. Nhane remiha'arõ ou tee jevy va'erã. Ha'e tuvixa mba'e, nhane resendeharã voi ha'e. Hendy mbaraete reheve, opu'aka reheve ou jevy va'erã.

14 Yma va'ekwe ojejuka uka nhande-rehe happy omboyke hagwā nhandéhegwí nhane rembi-apo vaikwe, nhande py'a omopotí hagwā gwe'ýi marangaturã, nhane mokyre'ŷ hagwā jajapo porā hagwā.

15 Upeixagwa nhe'ẽ-py ehekombo'e mbo'e íxupe. Emokyre'ŷ upé pygwa-pe ojapo hagwā upéa nhe'ẽ. Ha henduse e'ŷha-pe katu enhemonhe'ẽ katu ojapo jevy hagwā. Nhandejáry nhe'ẽ-py enhe'ẽ. "Ha'e ae onhe'ẽ-py rei onhemonhe'ẽ" ani ereheja he'i nde-rehe. Ani ereheja nde-rehe onhe'ẽ vai.

3

Paulo omombe'u Hesu reroviaha rekora

¹ Aipota eremombe'u ko nhe'ẽ Hesu reroviaha-pe:

“Ani nde resarái mburuvixa kwéry-gwi. Gwĩ omanda va'e nhande-rehe, ani nde resarái” ere íxupe. “Pene mandu'a meme katu hese pehendu hagwã inhe'ẽ” ere íxupe. “Pejapo katu inhe'ẽ. Pene kyre'ỹ katu iporã va'e apo-vy.”*

² Ani erenhe'ẽ rei rei teĩ avave-rehe. Ani penhorairõ teĩ penhonhe'ẽ mbojevy jevy-vy. Pende reko kirirĩ ae katu ojoupe. Pende py'a porã reheve ae katu ave pejogwereko” ere Hesu reroviaha-pe.

³ Are va'ekwe nhande kwéry ave jaiko vai va'ekwe. Nhane arandu e'ỹ va'ekwe jaiko-vy. Inhe'ẽ rendu e'ỹ-vy ave jaiko va'ekwe. Inhe'ẽ rei va'ekwe nhane mbotavy. Nanhande pu'akáí nhandéjehe va'ekwe opaixagwa ivai va'e teko rei ojapose va'e rei ojapo va'ekwe jajapo hagwã. Nhande py'a pohýi va'ekwe jaiko-vy. Nhane mandu'a meme va'ekwe nhane rembiapo vairã-rehe. Nhande rapixa mba'e jaipota rei nga'u va'ekwe. Ndaija'éiry rei nhande-rehe nhande rapixa. Nanhande a'éiry ojóehe.

⁴ Ha Nhandejáry nhane resende ha ae katu, jaje-javy ramo jepe ojehexa uka porã joty nhande-vy va'ekwe. Nhande porahuverekoha voi, nhande rayhuha voi Nhandejáry.

⁵ Ha'e nhane resende va'ekwe. Ndaha'éi nhane rembiapo porákwe-rehe nhane resende va'ekwe. Nhande porahuvereko-gwi ae nhane resende

* **3:1** Rm 13.1; 1 Pe 2.13-14

va'ekwe. Upéi oiko-ma nhande py'a-py Nhe'ẽ Marangatu tee va'e, nhanhemopotĩ hagwã, nhande reko tujakwe oipe'a hagwã nhandéhegwi, nhanhembopyahu jevy hagwã jaiko-vy.*

⁶ Nhande py'a omohynyhẽ hagwã ombou va'ekwe nhande-vy Nhe'ẽ Marangatu tee va'e-pe ome'ẽ rei-vy. Hesu Cristo nhane resendeha nhande rayhu-gwi, ou va'ekwe Nhe'ẽ Marangatu tee va'e. Upéixa nhane resende va'ekwe.

⁷ Nhane resende va'ekwe nhande-vy gwarã nhaha'arõ va'e ome'ẽ hagwã nhande-vy. "Ipy'a potĩ" he'i-gwi nhande-rehe nhande poriahuverekoy, oipota jaikove meme indive. Upéa-gwi, "Peiko porã katu" ere meme Hesu rervoviaha-pe.

⁸ Anhetegwa voi ko nhe'ẽ ha'e va'e nde-vy. Iporã erejerovia ko nhe'ẽ-rehe. Upéa-gwi ani ne ate'ŷ teĩ erenhemonhe'ẽ-vy. Ne kyre'ŷ ae katu eremombe'u mbe'u-vy, Nhandejáry rervoviaha imongyre'ŷ-vy imohembiapo porã hagwã. Upéixa hembiapo porã ramo, iporã voi katu. Enterove rembijohu porã hembiapo. Upéa-gwi enhemonhe'ẽ nhe'ẽ katu ereiko-vy ereporombo'e-vy.*

⁹ Oĩ onhonhe'ẽ-rehe rei onhonhe'ẽ mbojevy jevy va'e. Ani erepena teĩ inhe'ẽ rei va'e-rehe. Heta ijypykwe pykwe réry-rehe ani erepena teĩ. Judeu rekoha rehewa nhe'ẽ-rehe, ani erenhonhe'ẽ mbojevy jevy teĩ. Ani nde poxy erenhonhe'ẽ mbojevy-vy hese. Upeixagwa inhe'ẽ rei nanhane mombaraetéiry. Upéa-gwi ani erepena teĩ hese. Ani ne nhe'ẽngendu teĩ hese.

---

* **3:5** Ef 2.8-10; 1 Pe 1.3   * **3:8** 1 Tm 1.3-4; 2 Tm 2.14

10 Oĩ ramo ndaijojaséiry va'e Hesu reroviahä ndive, “Anive erejapo upéa” ere íxupe. Nane rendúi ramo, “Ani erejapo upéa” ere jevy íxupe. Mokõigwe ere íxupe. Upéi nane rendúi joty ramo, anive eremoirũ íxupe.

11 Upeixagwa oheja ra'e Nhandejáry rape. Ojejavý va'ety rei oiko-vy. Ojekwaa porã hese, ojehexá porã ave hekoha vaiha. Upéa-gwi ani eremoirũ teñ íxupe kwéry.

Paulo omombe'u omandu'aha onhe'ẽ apy-vy

12 Amondo-ta nde-vy Ártemas para'e, Tíquico para'e. Ogwahë ramo oho-vy nde ha-py, ne kyre'ÿ katu xe topa hagwã ereho-vy Nicópolis tetã-my. “Upe-py apyta-ta aha-vy ro'y jave” ha'e kuri xe py'apy-py xejéupe.

13 Ha Zenas preso oheja va'e mosë ukaha katu Apolo ndive oho-tama oyvy-gwi. Oho-tama jave, ne kyre'ÿ katu ave ipytygwô-vy íxupe. Eme'ẽ íxupe hemikotevõ oho mombyryve hagwã.

14 Taikyre'ÿ ave entéro Hesu reroviahä gwive hembiapo porã hagwã, gwapixa remikotevõ me'ëvy, oiko rei e'ÿ hagwã oporopytygwô hagwã oiko-vy.

15 Opa-ta xe nhe'ẽ. Entéro Hesu reroviahä a-py oiko va'e omombe'u uka-ta peñ-my omandu'aha. Ore ave oromombe'u uka-ta ore mandu'aha pende-rehe. Entéro Hesu reroviahä ne ndive oiko va'e ore rayhu va'e, oromombe'u uka-ta ave íxupe ore mandu'aha. Peñ kwéry-pe tapende rexakwaa rei katu Nhandejáry pende rovasa-vy. Amém.

Nhandejáry Nhe'ẽ New Testament in Kaiwá (BR:kgk:Kaiwá)

copyright © 2006 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kaiwá

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2006, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kaiwá

© 2006, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-27

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
7ba4d793-0e4f-5efd-8f91-509f2a6d9f6a